

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábes petítésor egyszeri hirdetésnél 18 Hl., többszöri hirdetésnél 14 Hl. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 Hl. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájánál közzendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ELES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdá jába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

A kövér betűk.

Valamelyik, az ujtás ingerétől sarkalt igazgatónak eszébe jutott, hogy az évi értesítőben a jó tanulók neveit kövér betűvel nyomtassa. Nossza! kaptak az ujtáson majd az összes direktorok és ma már az ország valamennyi értesítőjében ott terpeszkednek a hasas, kövér betűk. Egyikben-másikban úgy feketéllenek, akár a négerek Afrikában.

Megdobban az ember szíve örömeben: néhány év múlva mennyi lángelme lesz Magyarországon, hisz úgy teremnek nálunk a **kitünő** és **jeles** tanulók, mint a gomba. (Már t. i. a népoktató intézetekben a kitünő, a középiskolákban a jeles az első osztályzat, hogy ebben is legyen választó fal). Csak azután az élet rá ne csufoljon a tanár urak kvalifikációjára és soványra ne lapítsa azokat a vastag kövér betűket, amelyek az értesítőben pompáznak.

Szó, ami szó, de hát nekem azok a pohos betűk sehogysem tetszenek. Hisz azért van ott az egyes numeros vagy a kitünő jelzés, hogy elárulják: ime, ez derék gyerek, emberül megfelelt földadatának. Mi szükséges hát még ezt riktó befűkkel is világgá kürtölni: itt a csoda, ide nézzetek! Bum-bum. Való ez a falusi cirkuszok és csepürágók bódéjára, de a komoly iskolának, amely a munkásság, a szorgalom elismerésére sokkal hatásosabb, szebb, nemesebb eszközökkel rendelkezik, ez a reklámiú kürtölés sehogy sem illik.

De nem csupán az illik, nem illik játszik bele, midőn azt a kövér nyomást elitéljük.

Főlkelti a gyermekben a hiúság ördögét, pedig a tehetséghez éppen a szerénység való. Fennen nézi le azután „soványabb” társát, aki talán kötelességének teljesítésében sokkal nagyobb buzgalmat fejtett ki, de hát a jó Isten megtagadta tőle a jobb tehetséget.

Azután ráneveli a gyermeket a külsőségek után való sóvárgásra. No, mikor a felnőttek az utálatossáig fejlesztették a külsőségek után való kapkodást, a pózolás, akkor valóságos vétkeket követ el az iskola, midőn ennek csiráit már a zsenge gyermekkorban hinti el. Nem csalódunk, amidőn azt hisszük, hogy ezt az új szokást is a külsőségek után való kapkodás kőrja és szelleme teremtette meg.

És ha a tanuló a kövér betűk dicsősége után sóvárog, úgy megett korábban bizonyára emészto gomblyuk fájdalomai lesznek. És hogy ezt a fájdalmat orvosolja, hát tesz talán valamit a köz érdekében is, de az bizonyos, hogy annál jobban üti majd a reklám-nagy dobját a nyilvánosság előtt, annál jobban meghunyászkodik a hatalmon levő orvosok fényes ábrázatának láttára, akiknek a gomblyuk-fájdalom gyógyítása módjukban van. Ha azonban a valódi szükség fordul ezekhez némi segedelemért, midőn titokban kellene a jótékony oltárára valamit áldozni: rideg, sivár szívvel fordulnak el, hisz az ujság még petit betűvel sem nyomtatja ezt ki.

Ne védjék nekem e kövér betűket azzal, hogy a gyermekeket szorgalomra serkenti. Ez nem igaz. 100 közül nem akad egy sem. Azután meg annak a szorgalomnak a lélekből kell fakadnia, nem pedig az értesítő nyomdafestéké-

ből. Ha ebből fakad, olyan mint a katangkóró, az első szellőcske elfujja.

El tehát az értesítőkből azokkal a pohos betűkkel. Az iskola komoly és szent intézmény, ne profanizáljuk e fajta külső és nevetséges szokással, melynek pedagogiai szempontból semmi becese nincs, sőt káros hatása lehet.

A sümei tanítógyűlés.

A Zalavármegyei Általános Tanítótestület ez évi rendes közgyűlését Sümege tartotta s ez Kisfaludy Sándor szobrának megkoszoruzásával városunknak hazafias és szép ünnepévé magasztosult.

A Nagy-Kanizsa és Csáktornya vidékéről való tanítók már 4-én délben megérkeztek a vasuton. A helybeli intelligencia fogatai várták őket és szállítottak be a fellobogózt városba. Délután 5 órakor a polgári kör helyiségében tartott elő értekezlettel kezdődött a közgyűlés munkássága, amelyen előterjesztették és megvittatták a tárgysorozat egyes pontjait, hogy azok kellőképpen előkészítve kerüljenek a közgyűlés elé.

Fél 8-ra járt az idő, midőn az előértekezlet befejezést nyert. Ezután a tanítók a lövő-társulat kerti helyiségében gyűltek össze ismerkedő estélyre. Sorban megérkeztek városunk intelligenciájának tagjai, férfiak, hölgyek vegyest s a kertben régen láttunk oly diszes társaságot, mint a tanítók ismerkedő estéjén volt.

A vacsora végeztével a fiatalság csakhamar táncolni kezdett s bizony éjfél után háromra járt az idő, midőn végre a mamák folytonos unszolására eljárták a csárdást — az utolsót, hogy utána az édesen eltöltött mulatság emlékeivel Morfeusz karjaiba térjenek.

Július 5-én reggel 8 órakor a plebánia templomból *Veni Sancte* volt, melyet *Németh János* plebános végezett.

Ünnepi beszéd.

A Zalavármegyei Általános Tanítótestületnek Sümege, július 5-én tartott rendes közgyűlése alkalmával *Kisfaludy Sándor* szobránál elmondotta:

Szalay Sándor

Mélyen tisztelt közönség,

A nemzet nagyjainak emléke előtt hódolva meghajoló kegyelet-érzettel jöttünk ide, a magyar költészet egyik koszorúsának emlékszobrához. S amikor mélyen hajolunk meg szellemnagysága előtt annak, kire a szobor emlékeztet, egyben büszkeség dobogtatja szívünket, fölemeli lelkünket az a tudat, hogy a Mindenható ezt a mi kicsiny, rokontalan, maroknyi, de nagy viharokat átélte nemzetünket oly gazdagon ajándékozta meg nagyokkal. Valahányszor éjszaka borult (pedig be nagyon sokszor borult!) a magyar nemzet egére, mindannyiszor pazon tele is szórta azt ragyogó csillagokkal Mennél hosszabb volt az éjszaka, annál sürűbben támadtak a fényt sugárzó csillagok.

E csillagok egyike volt Kisfaludy Sándor is. Mikor ő feltűnt, akkor már a fekete éjféltől lassan-lassan kezdett kibontakozni a nemzet. Valami sejtelmes derengés sugarai jelezték a nemsokára bekövetkezett hajnalhasadást, a nemzetébresztő, világosságosztó, nagy eszmék közeledő diadalfényét. — Világhódító fölkelte

annak a hatalmas hármassugarú napnak, mely a keletről jövő égi Nap gyújtó sugarival versenyezve nyomult felénk nyugatról. — A bekövetkező fönséges napversenyt, mikor a földet termékenységére, megújuló életre csókoló égi Napot tulszárnyalva termékenyítette meg a lelket és szívet az emberiség-megváltó eszméknek nyugatról kelő napja.

E hatalmas napverseny virradatának első derengését a költők prófeta-lelke sejtette meg legelőbb; az ő jövőbe látó lelkökben csillant meg első fénye a reménynek, hogy az eszmei háromság, a szabadság, egyenlőség és testvériség napja, a nemzeti géniusz hova-hamarább diadalt fog ülni ezen a drága vérrrel megharmatozott földön s a reménynek első szikráival ők gyűjtötték ki a nemzet millióinak aggódó lelkében a nemzeti nyelv kultuszának biztató őrüzeit.

És ime, alig egy század leforgása után a most már magasan, büszkén lobogó őrüzetek körött egész hadsereg áll; hadserege a magyar nemzeti kulturának; hadserege a magyar szellem diadalmis lobogójának; áll munkára, lankadatlan küzdelemre ajzott lélekkel a magyar tanítók szegény, de lelkesedésben gazdag hadserege.

Nem költők, nem a lant fölkejtői, de apostolai egytől-egyig annak a szellemnek, melyet a költők prófeta-lelke hazamentő örökségül, nemzetiszilárdító közös kincsül hagyott; apostolai állami egységünknek; a nemzeti szent eszmék kultuszának honfoglalói, akik szögényen, talán elnyűtt köntösben, de fényesen, tisztán megőrizett, becsülettel megvédett, diadalmis

lobogóval járkák a nagyok emlékeiben gazdag hazát; és azzal, hogy ezeknek az emlékeknek mindegyikéhez kegyelettel elzarándokolnak s s mindegyikénél fel-felgyújtva az emlékezet fátylát, nagy-időkre nagy-emberekre mutató fényt visznek a fejlődő nemzedék lelkébe: hatásukkal hatalmas Pantheonná avatják az egész hazát és hazaszeretetre gyújtó szent ereklyévé annak minden rögét.

Jól van ez így! És csak egyedül így van jól!

Ha már a viharos századok nemzetgyöngítő küzdelmei alatt nagyjainak külön Pantheon nem állíthatott a magyar, — ime a nemzetörző Isten a nemzeti eszményekért küzdő magyar tanítószag lelkébe lehelt erőt, ihletet, hogy kegyeletével a dicsőültek hatalmas csarnokává avassa az egész hazát.

A magyar nemzet tanítói e hivatásának tudata vezette ide ma, egyik dicsőültünknek, Kisfaludy Sándornak emlékszobrához is a Zalavármegyei Ált. Tanítótestületet, hogy mint a költők által örökül hagyott szellem őrserégének kis csapata, megemlékezzék arról, ki a nemzeti kultúra őrüzeinek egyik kigyújtója volt.

És midőn szobrára a kegyeletes megemlékezés e szerény koszoruját megyei tanítótestületünk nevében hódolattal leteszem: imárvá magasztosul ajkamon az ige, hogy nagyjaink emlékének fénye világítsa be szakadatlanul kulturhaladásunk ösvényeit és vezesse kulturánk lelkes küzdőit a nemzeti szent eszmények felé időtlen időkön át! Amen!

Mise után a tanítók nagy számu helybeli intelligens közönséggel megsokasodva, nemzeti zászló alatt a belvárosi Kisfaludy-szoborhoz vonultak, hogy leírják kegyeletök, hálájuk és tiszteletük adóját a nagy költő iránt, közvetlen közelében annak a rózsákkal befuttatott háznak, amelyben a költő született.

A szobor előtt fölállva, a tanítók a Szózatot nyitották meg az ünnepeket.

Erenek elhangzása után Szalay Sándor, a megyei tanítótestület elnöke azt a remek beszédet mondotta el, melyet lapunk tárcájában közlünk. Ez a fényes beszéd a szónoknak kedves, megnyerő, lebilincselő előadásában megihlető hatást gyakorolt a közönségre. A beszéd vége felé letették a tanítók díszes babérkoszorúját a szobor talapzatára. A koszoru széles nemzeti szalagján a felírás van:

*A Zalavármegyei Általános Tanítótestület
Kisfaludy Sándornak.*

A szónoklat után megzendült az egybegyűltek ajkán a magyarok imádsága: *Isten, áldd meg a magyart.*

E magasztos és lélekmegeható ünnep után a Kaszinó nagyertermében kezdődött a gyűlés. Örömmel konstatáljuk, hogy ez is városunk részéről élénk méltatásban részesült s Sümege intelligenciája megmutatta, hogy melegen érdeklődik a tanítók kulturális és nemzetfenntartó működése iránt.

Az első sorsokat a hölgyek foglalták el, köztük a sümegei jótékony nőegyesület tagjai, akik testületileg jelentek meg, úgy a Kisfaludy-ünnepeken, mint a közgyűléseken.

Midőn az elhelyezkedés megtörtént, Szalay elnök magasan szárnyaló szép beszédet tartott, mellyel a gyűlést megnyitotta.

Utána a város nevében Lukovich Gábor dr. városi képviselő a szív mélyéből fakadó hangon a következő szép beszéddel üdvözölte a Sümegegre összegyűjt tanítókat:

*Nagyságos kir. tanácsos, tanfelügyelő ur,
Melyen tisztelt hölgyek, urak,*

Midőn a Zalavármegyei Általános Tanítótestületnek városunkban megjelent tagjait a nagy és halhatatlan költő, Kisfaludy Sándor és a tanügy lelkes és áldozatkész pártfogója, Ramassetter Vince szülővárosának közönsége nevében a legmelegebben üdvözölöm, át vagyok hatva azon magasztos, igaz és őszinte érzelmek melegtől, mellyel a tanítói kar iránt mindenkor viseltetem.

Aki az utolsó 25 évben hazánk tanügyének mozzanatait figyelemmel kísérte, aki a népoktatásnak, mint elsőrangú kultúrányszáznak hatalmas fejlődését látja, az lehetetlen, hogy a magyar tanítói kar, a népoktatásügy ezen hazafias, buzgó munkásai előtt kalapot ne emeljen s meg ne hajtsa az elismerés zászlaját.

E város közönsége is, — melynek érzelmait tolmácsolni szerencsés vagyok, — a hazafias köteletségérzettel áthatva, a tanügy s a tanítói kar iránt mindenkor áldozatkészséggel párosult igaz szeretettel, őszinte tisztelettel és meleg ragaszkodással viseltetett. Jól tudva, hogy a magyar nemzet társadalmi kifejlődésének sarkköre, haladásának oszlopa az iskola.

Azért t. uraim, mielőtt működésüket megkezdénék, Sümege város közönsége nevében szívem mélyéből fakadó legőszintébb tisztelet és szeretet érzetével, hazafias büszkeséggel üdvözölöm a mai közgyűlést, s legyenek meggyőződve, hogy a mi fő vágyunk és törekvésünk az, hogy a közöttünk eltöltött idő minél kellemesebb és kedvesebb legyen s amint mi, a mai nap szép emlékeit szíveinkbe zárva megőrizzük, úgy önök is tartsanak meg szíves emlékeztetükben s ha visszatérnek családjaik körébe, mondják el nekik, hogy a mi fogadtatásunk, ha nem is lehetett oly fényes és csillogó, ha a mi szavunk nem is oly édes és virágos, mint talán másoké, de érzelmünk igaz, őszinte szívből, lelkünk mélyéből fakadók valának.

Azon hazafias óhajattal üdvözölöm a város közönsége nevében a Zalavármegyei Ált. Tanítótestület tagjait, hogy szeretett, drága hazám szellemi előrehaladására irányzott minden működésüket Isten áldása kísérje.

Isten hozta mindnyájukat!

A lelkes szép beszédet lelkesen megjelnezték. Most *Russicska* Kálmán dr. kir. tanácsos tanfelügyelő a következő beszédet intézte a közgyűléshez:

Igen tisztelt közgyűlés,

Valahányszor a nagy emlékekből csak egy darab igazság is teljesebbnek indul, lelkünk új bizalommal szövi tovább reménye szálait.

Tíz nap múlva lesz tíz éve, hogy az utolsó sümegei közgyűlés alkalmából, tanítói munkánk s közérzésünk elé három nagy célt tűztem e helyről.

A magyarság megizmosodása, a tanügy áldásos fejlesztése s a pályaszeretethen megszilárdult tanítói közszellem erkölcsi hódítása.

Tíz év elégséges történelmi távolság, hogy feltegyem a kérdést, valósult-e ezen szép emlékekből csak egy darab igazság is?

Nyugodt lélekkel mondhatjuk rá az igent!! A magyarság megizmosolásában és pedig ugy idegen ajku polgártársaink érzésének szerepével s okos mérséklettel elhódítása, valamint földrajzi és művelődési magyar központjaink kulturális fejlesztése terén, Zalavármegyében, az alapmunka körvonalai meg vannak vonva.

Még csak a kép részletei várnak a közoktatási kormány áldozatkészségére, a társadalom lelkes tevékenységére s az Önök apostolságának hí fellángolására.

A második nagy cél, a tanügy áldásos fejlesztése, nem végződik a tudás módszerénél.

Mikor egy szép nagy dunántúli vármegye tanítói testülete a maga szellemi munkásságával lorgonyát beleveti az oltár áldásába; aztán idefárad megkoszorúzni a költő emléket; idefárad a haza végső határáról, Göcsej csendes falvaiból, a Balaton ezüstös hullámainál, hogy e történelmi emlékektől szentelt földön terjessze a magyar kultúra fenségét és hatalmát: ekkor kötetek és elméletek frázisainál meggyőzőbben igazolja, hogy a magyar tanügy áldásos fejlesztése nem alkalmi fogalom, de a test és lélek összes erőivel, állandóan és hiven szolgált életcél!

Ha még elgondolom, hogy nemcsak a tanítók árváinak van immár menhelye, de tehet-

ségesebb gyermekeiknek is van családi otthona, van a tanítókat a haza nevében összeforrasztó központja: nagy megilletődéssel érzen a magyar tanítók erkölcsi térfoglalását.

A mi tízéves sümegei emlékeinkből egy nagy darab igazság indult valósuláshoz — igen tisztelt közgyűlés!

Szöjjük hát tovább új bizalommal reményeink szállait! Vállainkkal pedig álljunk oda a modern paedagogia nagy elhatározása elé, mely sok kísérlet után visszatér az emberi lélek harmonikus kiképzéséhez; az értelmi és fizikai nevelés mellett, a kedély, a jellem, tehát az egész és igaz ember alapját rakja le már a gyöngygyermekben is.

A derült ókor „ép testben ép lélek” elméletétől szálljunk fel az „ép testben szép lélek” tisztultabb világnézetéhez.

A kettőt pedig hidalja át a magyar genio fajszeretete s szívós fentartási ösztöne, hogy ez a lélek ne csak ép, ne csak szép, de — magyar is legyen! . . .

Áldja Isten Önöket! . . . .

Az élénk hatást keltő s lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Szalay Sándor elnök terjesztette elő évi jelentését, melyben beszámolt a járási tanítóköröknek és középpontnak működéseiről.

Most a közgyűlésnek egyik kimagasló pontja: Nagy Margit köztudott tanítónő felolvasása következtet *A gyermek szívvilága* címmel Tudunkkal Nagy Margit az első, aki a tanítónők közül elsőül szerepelt a megyei gyűléseken. Igazán kitűnő kezdet. Az ő kiváló képzettsége szinte predestinálta erre az első helyre. Felolvasását, melyben a magvas gondolatok a női szív érzelmén át jelennek meg mindvégig lekött figyelemmel hallgatták s az általános tetszés élénk éljenzésben, tapsban nyert kifejezést.

A felolvasások második pontja *Mencsey* Károly eszaktornyai tanítónak *Az önálló hat osztályú népiskola kötelező befejezésének haszna* című tanulmánya volt. A hosszú, de magvasan és érdekesen megírt becses dolgozat általános tetszést aratott s *Russicska* dr. tanfelügyelő indítványára elhatározták, hogy az országos bizottságnak s a nagyobb tanítóegyesületeknek megküldessék.

Mencsey után Major Károly *A tanító állás reputációjának két fontos érdeké*. Hugauf Ede *A nevelés köréből* tartottak szépen megírt értekezést, míg *Szűcs* Imre szentgróti állami tanító a tanítók nyugdíjának megváltoztatásáról értekezett és több üdvös javaslatot terjesztett elő a nyugdíj törvény előnyös megváltoztatására nézve.

A közgyűlés teljesen méltányolta a felolvasó javaslatát, azonban e tárgyban már terjesztett föl az orsz. középponthoz e laboratóriumot, azért ezuttal ennek fölterjesztését nem kívánta.

A közgyűlés felolvasóknak jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

Erre az indítványokra került a sor. A gondnokságok és iskolaszékek eltörlése tárgyában *Novák* Mihály terjesztett be radikális javaslatot. Kár, hogy a közgyűlés csak fél lépést tett, mert az említett intézményeket az anyagi ügyekre nézve fenntartani kívánja. Hát nincs ott a képviselőtestület? És a középiskolánál hol van ez az

A mester ur bucsúztatója.

— A SÜMEG és VIDÉKE eredeti tárcája. —

Irtá: Körmeny Pál.

A jókedv nagyon drága. — Eszembe jut Nyilasi Mátyás, a vidéki színészet legeredetibb komikus, aki komikus létére ezt az igen komoly igazságot mondta:

— Tudja kérem: a mások öröme, boldogságán győgyul meg az én bánatom. Más öröme pedig nagyon édes és drága.

Igaz volt.

Mikor Zala-Egerszegén működött Károlyi Lajos társulatánál, találkoztam Nyilasi Mátyással, hosszú évek után. Éppen gáge-fizetés napja volt. Egyik színésztársával ballagott a „Zöldfa” étterme felé. Az ajtónál azután odafordult Kiss János népszimfű-énekeshez.

— Jani, itt a százás bankó; küldd el édes jó anyámnak Tetre. Te ugyis a postahivatal felé lakol. Tudom, hogy megőrül neki az ősz baborult jóság. A „recepit” hozd el veled az előadásra; másként ma nem nevet a közönség.

Mi meg betértünk egy kis fluidumra a vendéglőbe. A szerető fiu elmonlta, hogy mit csinál majd a jó szüle azzal az összeggel. Ezt vesz, azt vesz rajta; és édes örömmel bocsájtja meg a fiának, hogy ott hagyta a győri főgimnáziumot, hol tán többször deklínálták őt, mint anenyiszter ő deklínált valamelyes förtelmes latin főnevet . . .

* * *

Örülni más öröme, legnemesebb vonása a léleknek.

Tavaly „Sokác-országban” voltam, Baranyavárott. A tanítói lakás kertjében ültem egy szép délután. Felettem egy hatalmas fenyőfa susogott; körültem három eleven jóság izgett-mozgott, csacsogva a gyermeki bizalom hangján. Tanítótársam magzatai voltak.

— Édes Pali bácsi, — szólit meg az egyik göndörhaju éleveség, — volt-e már magának puskája?

— Miért kérded, kedves Gyulám?

— A jó öreg-apa ígért nekem egyet és mégsem küldött Budapestről. Tudja, édes Pali bácsi, én most bánatomban nem tanulok; úgy megbukom, hogy igazán!!

Mosolyogva simítottam meg a Gyuszika göndör haját.

— Soha se tedd azt, gyermekem. Nézd ezt a fenyőt. Picike volt ez is és megnőtt nagyra. Az öreg-apa ültette és mi hüselünk alatta. Várj édes lelkem; a jó öreg-apa már elültette a puskamagot is; jövő hétre kikel és én elmegyek érte, elhozom neked.

Gyuszika újongva szalad az édes anyjához. Ez a gyermeki öröm győgyította meg az én lelkemet . . . Látod, látod, te becsületben megöszült agg tanító: árnyat nyujt az ültetvényed és édes örömet a te unokád. . . Magamra maradtam. . . *Édes magyar nyelven köszönt felem egykori tanítványod, a már deresedő sokácember.* Kedvesen susognak felettem a tenkezed ültette fenyők és eszembe juttatnak egy kedves történetet.

* * *

Őszbeborult tanítótársamnál voltam ezek előtt néhány éve, Kerekes István bátyónál. Görbe Göcsej egyik szögletében lakott. Egy kis szöszke leány volt a háznál, legdrágább kincse az öregnek. Vendég nem igen koptatta a kűszöböt, csak a szomszédos fiatal tanító. Együtt nevelkedtek a fiatalok és most is örömetest voltak együtt, édesen eltrécseltek a kertecskében.

Az egyik nap azután szomoruan jött ki az öreg tanító szobájából Miska, egyenesen a lugas felé tartott.

— Mit dolgozol, Juliskám?

— Varrok, édes.

— Jó; varrd meg hát az én boldogságom szemfedőjét is.

— Te sirsz, édes Miskám?

— Nem sirok én, kedves, csak a szemem izzad. . . .

— Beszélte az édes apával?

— Beszéltem.

— Nos és mit szól?

— Azt mondta édes Juliskám, hogy nem szól semmit; csak csóválta a fejét. Látod, András bátyád nem ad kölcsön kétszáz forintot pedig dűsgazdag aglegény. Nem esküdhetünk; várunk kell; azaz hogy azért sem! Megmondtam az édes apádnak, hogy a jövő legközelebbi temetésen én bucsúztatok itt. . . Nagyon jól tudom, hogy András bátyó ott lesz a temetésen hiszen egyet sem mulaszt el; ha pedig ott lesz: megnyertem a játékot.

Negyednapra aztán meghalt Kovács Tamás uram és Miska temetett. A bucsúztató már

intézmény? Ideje volna, hogy a tanítószágot saját lábára állítsák mindenképpen.

Brauner Lajosnak a portmentesség, **Grau** Gézának a napi díj emelése és **Éles** Károlynak a névmagyarosítás tárgyában beterjesztett indítványait elfogadták. Az utóbbi indítvány értelmében az orsz. bizottság útján a névmagyarosítás kérvényének és mellékleteinek bélyegmentességét kérelmezik.

Alpár Mórnak a tanítók életbiztosítása ügyében előadott indítványát szintén elfogadta a közgyűlés.

A muraközi Tanítókör indítványára **Fény** Gusztáv és **Majken** Ferenc tiszteletbeli tagok lettek.

A jövő évi közgyűlést Perlakon tartják meg.

Mint hogy a 3 évre választott középpont valóban elismerésre és dicsőre méltó tevékenységet fejtett ki, a közgyűlés ezért **Éles** Károly indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s újból megválasztotta az eddigi tagokat. Elnök **Scalay** Sándor, alelnökök **Barta** Gyula dr. és **Valigurszky** Antal, főjegyző **Poredus** Antal, aljegyzők **Szabó** István és **Kovács** Mór, könyvtáros **Krámer** Lajos, pénztáros **Kertész** József.

Ezzel a gazdag tárgysorozat ki volt merítve s az elnök néhány szóval a gyűlést elosztotta.

A gyűlés folyamán **Fankovich** László gróf dr. főispántól a következő sürgöny érkezett:

Az általános tanítói egyesülettel szívélyes üdvözlétem nyilvánítása mellett sajnálatomra kérem közölni, hogy a közgyűlésen jelen nem lehetek!

Ez üdvözlétre a közgyűlés megleghangú köszönő táviratot küldött.

A trónörökös házassága. A hivatalos lap keddi száma a következőket jelenti:

Ő császári és királyi fensége, ausztria-estei Ferenc Ferdinánd főherceg ur, ő császári és apostoli királyi Felségének, mint a legmagasabb uralkodóház legfőbb felséges fejének hozzájárulásával és beleegyezésével, az 1900. évi július hó 1-én Reichstadtban, Csehországban, méltóságos chotkowi wognini Chotek Zsófia grófnővel morgantikus házasságra lépett.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi július hó 1-én Ischlben kelt legfelső kéziratával, kegyelemben indítva érezte magát: ausztria-estei Ferenc Ferdinánd főherceg ur ő császári és királyi Fensége morgantikus hitvesét, Zsófiát született chotkowi és wognini Chotek grófnőt, díjmentesen örökös hercegi rangra emelni, Hohenberg névvel és „ő hercegi kegyelmeisége” címzéssel.

majdnem a végét érte, midőn András bátyó deresülő feje az ifjú tanító szemébe ötlött. Még egy verssel megtoldotta, mialatt folyton az öreg szemébe nézett:

Rétháton sirt ásnak,
Ma ásnak Tamásnak,
Holnap ásnak másnak;
Talán éppen Kerekes Andrásnak!

Ez a végső strófa igen megzavarta az öreg lelki állapotát. Megtörtént az az eset, hogy nem kísérté a halottat, hanem öccséhez sietett. Kikelt arccal lépett a kántori lakba.

— Őcsém, te kölcsönkéntél kétszázat, most adok ötszázat. Legyen a fiataloké, sohasem kérem vissza. De mond meg annak a fiatal tanítónak, hogy halottas búcsúztatóba ne vegye bele többé a neomet, mert a mester-szóra az Isten igen hallgat. Pedig én még nem szeretnék meghalni.

Midőn a fiatal tanító a temetőből vissza érkezett, Juliska boldogan futott eléje.

— Miskám, a bácsi sok pénzt hozott. Azt is tudom, miként látogattad meg kérges szívét a temetésen... Alig várja az esküvőnket...

Egyszerű, de igaz történet ez. Olyan jól esik az édes visszaemlékezés!... Susogj feletem máskor is te fényű, ott a baranyavári tanító lakás kertjében. Mondj áldást arra az ősbéborult tanítóra, aki téged ültetett, apolt... Susogj áldást az alattad játszó kicsikre is, a tanító-apák érdemért, kik érdemesebb szolgálatot tettek és tessnek az édes hazának, mint a mai társadalom tucatságai!

H I R E K.

— Előfizetőinkhez. Lapunk e száma a második ebben az évnegyedben, azért azzal a kérelemmel fordulunk t. előfizetőinkhez, hogy az előfizetést megújítani és a hátralékokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A lap fenntartása tetemes anyagi költséggel jár, s ezt csak úgy fődözhetjük, ha olvasóink is pontosan teljesítik kötelességüket. Jegyzők és tanítók 4 korona kedvezményes aron rendelhetik meg lapunkat.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

— Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

— Frigyes főherceg Nagy-Kanizsán. Frigyes főherceg hadtestparancsnok szerdán este 10 órakor a bécsi vonattal Nagy-Kanizsára érkezett. A pályaudvaron Jankovich László gróf dr. főispán, Vécsey Zsigmond polgármester, Lengyel Lajos v. főjegyző, Viosz Ferenc főszolgabíró és Farkas Ferenc alkapitány, a főkapitány helyettese fogadták. Frigyes főherceg a főispánnal, annak négyes fogatán hajtattott be a szépen fellobogzott városba. A fő-ucca és a városház-ucca torolatánál összesereglett nagy közönség lelkes éljennel fogadta a főherceget, ki az „Arany Szarvas szállodában szállt meg s esütörtökön szemlét tartott a 49 ik gyalogezred legénysége és póttartalékosai felett.

— Esküvő. Vendel János, a sümegi püspöki urodalom erdőgazdónoka f. hó 7-én vezette oltárhoz özv. Boró Manóné kedves leányát, **Ilonát**, a sümegi plébánia-templomban.

— Egyházmegyei hír. A megyés püspök gógnáfi kaplánná **Zsiger** János új nűsést nevezte ki.

— A zalavármegyei gazdasági egyesület folyó évi július hó 8-án Keszthelyen, a városház nagytermében d. e. 10 órakor rendes közgyűlést, ezt megelőzőleg pedig d. e. 9 órakor igazgató választmányi ülést tart. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az 1900. évi munkatervezet és költség-előirányzat beterjesztése. 2. A gazdasági egyesület orsz. szövetsége által f. évi május hó 6-án Budapesten tartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyve és az autonóm vámtarifa ügyében ugyanott elfogadott határozati javaslatok előterjesztése. 3. Az országos szövetségbe való belépés alkalmából három egyleti tagnak a szövetségi választmányba való kijelölése. 4. Cúder István dr. egyleti tagnak kérvénye a kulturmérnöki hivatalnak Zalavármegyében, Zala Egerszegen leendő felállítására végett szükséges intézkedések megtétele iránt. 5. A soproni és pozsonyi hadtestparancsnokságok átiratai az őstermelőktől közvetlenül beszerzendő gabonamennyiségek ügyében. 6. Az országos közraktári hitelintézet felhívása a megyei forgalmi gócpontokon felállítandó közraktárak tárgyában. 7. A biharmegyei gazdasági egyesület átirata a szedett sertések elszállításának korlátozása ügyében. 8. A nm. földművelésügyi m. kir. miniszter ur leirata a gazdasági kirándulások ügyében. 9. Ugyanannak leirata a népies gazdasági előadások és a házi ipari tanfolyamok rendezése ügyében és jelentés az előmunkalatról. 10. Felterjesztés a viharágyuzáshoz szükséges puskaporkészlet vételárának leszállítása és viharjelzés rendszeresítése ügyében. Miniszteri leirat a lőpor árának leszállítása végett. 11. Baranyai Ödön e. tag beadványa hátralékainak rendezése tárgyában. 12. Orosz Pálné nagykanizsai lakosnak kérvénye némi évi segély megadása iránt. 13. Új tagok felvétele. 14. Folyó ügyek és indítványok.

— Társas ebéd. A Zalavármegyei Általános Tanítótestületnek július hó 5-én Sümegen tartott közgyűlést a lövészársulat helyiségében fényes bankett követte, amelyen a tanítókon kívül városunk intelligenciája is nagy számmal vett részt. A terítékek száma meghaladta a százat. Ebéd alatt egyik felköszöntő a másikat követte. Az első **Scalay** Sándor elnök mondotta lelkes szép szavakkal elítelve a királyt. A jelen voltak felállva hallgatták végig a beszédet s a végén királyunkat lelkesen megjelenezték. **Ruzsicska** Kálmán dr. tanfelügyelő **Wlassics** Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi minisztert, **Bánfi** Alajos Ruzsicska dr. tanfelügyelőt, **Hoffmán** Mór a város hatóságát és közönségét, **Eitner** Sándor iskolaszéki elnök a megyei tanítótestületet, **Békési** Elek és **Ujlaky** Mátyás az elnököket, **Scalay** Sándort, **Lukovich** Gábor dr. a tanítók egyik nesztörát, **Könye** József tanítót, **Ruzsicska** másodikban a papságot, mire **Bronc** József keszthelyi kaplán felelt. **Nemeth** János plebános **Udvardy** Ignácra és **Csillag** Mórra, mint volt tanítóira mondott lelkes szép köszön-

tőt, mire **Udvardy** Ignác felelt hatásos szép beszédben. Különösen nagy hatást keltő beszéd volt **Mensey** Károly csáktornyai tanító humoros felköszöntője a hölgyekre. Az ebéd után még néhány kellemes órát töltöttek a lövészársulat szép kerti helyiségében a tanítók, míg végre a **menetrend** indulóra szólította őket. Bizonyára kedves emlékekkel vettek búcsút városunktól. Végül megemlítjük, hogy **Talabér** Károly vendéglős ugyancsak kitett magáért és bebizonyította, hogy olcsó pénzért is jól ki lehet szolgálni a közönséget a mostani drága világban is.

— Köszönetnyilvánítás. A Zalavármegyei Ált. Tanítótestület sümegi közgyűlése alkalmával városunk lakossága oly kitüntető figyelmet, előzékenységet s a szállások és fogatok nyújtásában oly nagy szíveséget tanúsított, hogy ezzel a tanítókart igaz, őszinte hálaóra kötelezte. Fogadják ezért a rendezőség nevében ez uton is legmélyebb köszönetemet. Sümegen, 1900. évi július hó 7-én. **Könye József**, a járás tanítóörökének elnöke.

— Ertesítés. A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi kollegiumának **jogakademiáján** az 1900—1901. tanévre a beiratások folyó évi szeptember 1-étől 12 ig eszközölnökök; az előadások pedig szeptember 17-én veszik kezdetüket. Utólagos felvételnök szept. 13—15-ik napjain dekáni, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezték be, október 1—8. napjain beiratkozhatnak be. — A vizsgálatok határideje szeptember 1-étől 15-éig terjed.

— Tanulmányi kirándulás Párisba. A 19. század kulturájának összes vívmányait egy helyen egybegyűjtve tanulmányozni kétségkívül a legtanulságosabb látvány. Minő nagy és mely, következményeiben beláthatatlan hatású a fiatal fogékony lélekre a párisi kiállítás megismerése. **Wlassics** Gyula dr. kultuszminiszter éppen ezért örömmel üdvözölte **Propper** N. János igazgató tervét, aki a tanuló ifjuság számára jul. 19-én Párisba rendezendő tanulmányi kirándulást szervezni hajlandónak nyilatkozott. A kirándulás ellenőrzését **Lukács** Béla kormánybiztos vállalta magára, ami annak erkölcsi presztízsjét biztosítja. A tanuló ifjuság tanárai vezetésével indulnak. Minden 20 tanulóra egy tanári vezető esik. Maga a francia kultuszminiszter is nagyban érdeklődik a magyar diákok kirándulása iránt s előre láthatólag ifjaink a legszívesebb fogadtatásban és sokoldalú kedvezményben részesülnek. A jelentkezés közvetlen a rendezőségnek (Hungária-szálló) történhetik, mert a jelentkezéseket a beérkezés sorrendjében veszik figyelembe. A tanulók hozzátartozói szintén részt vehetnek a kirándulásban ugyanazon felettel olcsó (II. oszt. 145-50 frt, III. oszt. 115-50 frt) feltételek mellett.

— Üdvös mozgalom. Ujjab szép jelenségről értesülünk, hogy a magyar ipar pártolása lassan, de folyton terjed városunkban. Városunknak minden szépért, jóért lelkesülő intelligens hölgyei között mozgalom indult meg, hogy csupán hazai cukrot fogadnak el a kereskedőktől s akinél ezt nem kapnak, azoktól nem vásárolnak. Becsületére válik ez a nemes elhatározás a mi lelkes honleányainknak, s egyuttal arra inti a kereskedőket, hogy saját jól felfogott érdekükben is hazai cikkeket tartsanak.

— Táncmulatság. A sümegi katolikus legényegyesületnek a lövészársulat kerti helyiségében július 1-én tartott táncmulatsága méltó folytatása volt az eddigi mulatságoknak. Ezen is nagy közönség gyűlt egybe, s ez a diszes lampionokkal világított kertben kitűnő hangulatban mulatott. A közönség jó kedvét a 10 óra tájban hirtelen leereszkedő zápor sem hűtötte le. Az arany fiatalság a mamákkal hamarosan a táncterembe vonult s ott ropta tovább a jóízű csárdást s lejette körül a polkát, a lengyelkét, a valcert, a franciát, már mint a vörös szalagos cigányvajda dirigálta. A kitűnő mulatság, mely anyagi szempontból is szép eredménnyel járt, csak a reggeli órákban ért véget.

— Köszönet. A sümegi katolikus legényegyesületnek július 1-én tartott táncmulatságán felülfizettek: **Kálmán** Károly 10 k., **Eitner** Zsigmond 8 k., **Mild** Mihály 5 k., **Andalics** Lajos 4 k., **Nemeth** János 2 k., **Vida** János, **Szabó** Lajos, **N. N.**, **Krisztinkovics** József, **Steiner** Simon, **Csutorás** József, **Sümegi** Tivadar, **Iladni** János, **Holub** János, **Szita** Roman, **Liszl** Károly, **Barkóci** Károly, **Faludy** István, 1—1 k., **Pető** Károly 60 fil., **Ur** János 50 f., **Hertelendi** Gábor, **Szili** Zsigmond, **Csepregi** János, **Novák** Zsigmond 40—40 f., **Kálmán** István 20 f., összesen 44 k. 90 f. A felülfizetők fogadják e helyütt is az egyesület hálás köszönetét.

— Gyászlap. Lohonyai János ugy a saját, mint gyermekei, unokái és dédunokái, valamint a számos rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrón szeretett nejének a legjobb anyának, nagyanyának és dédanyának **Lohonyai** Jánosné született **Leránt** Rozáliának folyó évi július hó 5-én esti 8 órakor, a halotti szentsé-

geknek ajtatos felvétele után, életének 79-ik s boldog házasságának 60-ik évében, végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűt teteme f. hó 7-én délelőtt 10 órakor a római kat. hitvallás szerint — az engesztelő szent mise-áldozat bemutatása után — a csehii sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Csehii, 1900. évi július hó 5-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Nagy Irma férj. Varga Istvánné, Nagy Kálmán, Nagy Jolán férj. Zabik Lászlóné, Nagy Krisztina, Nagy József, Nagy Ferenc unokái. Zabik László, Varga István második vő. Zabik László, Zabik Mariska, Varga Mariska dédunokái. Lohonyai Mária férj. Nagy Józsefné, Lohonyai Elek körjegyző gyermekei. Nagy József tanító vője. Schill Iona férj. Lohonyai Elek né menyje.

— **A trónörökös menyasszonyának magyarsága.** Az udvar körén talán sehol sem ismerik jobban Chotek Zsófia grófnőt, mint alsó Baranyában, ahol mint Izabella főhercegné menyasszony udvarhölgye, több ízben heteket, sőt hónapokat töltött. Sőt talán jobban ismerik itt, mint az udvarnál, mert lénye nem nyilvánulhatott oly fesztelen természetességgel, mint kint a puszta, az erdőben. És bár az egész ország meleg szimpátiával fordul a trónörökös araja felé, seholsem tudnak, beszélnek eannyi jót, szépet róla, mint éppen Baranyában. Mikor ez a házasság még csak merő híresztelés számba ment, ott már tudták, hogy Chotek grófnő tökéletesen, gyakran és igen szívesen beszél magyarul. Aki tud magyarul, azzal csak magyarul beszél. Maga az a körülmény, hogy a vármegye uraival nyilvános alkalommal beszél magyarul, még nem sokat jelent, de hogy a főherceg akkori segéd-tisztjével, Schell báró huszárfőhadnaggyal — aki természetesen igen jól beszél németül — Főherceglakon séta közben magyarul szokott beszélgetni, az már világosan mutatja, hogy nagyon szereti a magyar szót! Érdekes, hogy Frigyes főherceg kis lányai, akik a grófnőt bálványozták, még mielőtt bárkinek sejtelmé lett volna erről a viszonyról, már észrevettek valamit: Egy ízben panaszkodtak édesanyjuknak, hogy ha „Onkel Franz Ferdinánd” is jelen van, a grófnő nem is törődik velük! A grófnő magas, karcsu, majdnem vékony alakját, jóságos arcát, gyönyörű szeméit nagyon jól ismerik a Duna-Dráva közében, ott tanult lőni főbort-puskával és ugyancsak szépen haladt, mert több már biztos kézzel terítette le az erdő királyát, a szarvasbikát is. De madarat a világot nem akart lőni, nem engedte a jó szíve!

— **Az aratás.** Péter Pál kezébe adja a gazdáknak a kaszát, kiveri jó élesre és neki eresztí az aranykaszos gabonának, hogy csak úgy omlik rendekre. Egyik kepesor a másik után emelkedik a tuskés tarlón. Az ember szinte áhitattal nézi ezeket az egymásba rakott kereszteteket: hisz nemcsak mindennapi kenyérünket adja meg benne az Isten, de egész életünknek és boldogságunknak fonalja azok a gabonakeresztet. Vidékünkön, sajnos, nagyon rosszidő, arás esik az aratókra. Minduntalan egy-egy nyári zivatar, midőn pedig e sorokat írjuk, csak úgy zuhog alá a zápor. Gyakran abba kell hát hagyni az aratás sürgős munkáját s ez nevezetes kár úgy a gazdáknak, mint az arató munkásoknak.

— **Új pálya a nőknek.** Lassan, de biztosan hódít a nőemancipáció. Minden esztendő egy-egy új teret nyit meg számukra, amelyet eddig a férfiak monopolizáltak. Legújabb ilyen pálya a kántori. A tanítói pályát, melyről a férfiak ijesztesítő módon húzódnak vissza, ma-már feles számmal töltik be a nők. Számuk most majdnem rohamosabban fog emelkedni, mert — kántorok is lehetnek. A Néptanítók Lapja egyik utóbbi számában két pályázatot olvassunk, amelyekre nők is pályázhatnak, ha orgonálni tudnak. Nem is olyan rossz. Az emberek bizonyosan szívesebben költöznek el az árnyékvilágból, ha tudják, hogy bájos nők fülemile torka zengi el fölöttük a bucsuzó éneket: Requies cant in pace.

— **Vásár.** A sümegi sarlói vásárt július 2-án tartották meg. Nagyon népes volt ez a bucsuval összekötött vásár, volt vevő is szépen, de eladó még több. A marhavásárban volt vagy 3000 darab marha, kinálták is erősen. Eladásra került 1650 darab.

— **A budapesti m. kir. áll. Ipariskolába** (VII. ker. Népszínház-ucca 8 szám) az első évfolyamra a beiratás szeptember hó első napjától 5-ik napjáig tart. Az intézetnek négy szakosztálya van, u. m. gépészeti, vegyészeti, fém-vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulóul felveszik azokat: a) kik a polgári iskola, gimnázium, vagy reáliskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek a magyar nyelvből, a számtanból, algebrából, a mértanból és mértani rajzból. b) iparossegédek és azok, kik a megjelölt tantárgyakból a felvételi vizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak. A **vegyészeti, fém-vas-**

ipari és faipari szakosztályba az alsófoku ipariskola harmadik osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek rendkívüli tanulónak. Általában megkivánatják, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakosportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, amely után az ipariskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen s ezt hatóságilag igazolja. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: az elvégzett középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok, a hitelesített gyakorlati bizonyítvány, himmlőltási bizonyítvány. A beiratási díj egész évre 4 kor., a tandíj fél-évenként 20 korona. Az igazgatóság készséggel ad bővebb felvilágosítást. Az intézetnél folyó építkezés miatt a tanítás kivételesen csak október hó 22-én kezdődik, ezért az első évfolyamra felvett tanulók is kötelesek beiratásuk után még október hó közepéig a gyakorlatban működni s azt hiteles bizonyítvánnyal igazolni.

— **Tűz.** Július 1-én, éppen a nagy mise alatt futott végig a hir városunkban, hogy Prágán tűz van. A hir behatott a templomba is, a nép ijedve szaladt ki s a szegény prágaiak lélekszakadva rohantak haza. A hir igazat mondott. A vásártérről meg lehetett látni, hogy jókora füstfelleg emelkedett lomhán az ég felé. Szerencsére szélesend volt s így csak egy lakóház a hozzátartozó istállóval és pajtával égett le. A kár 440 korona. Az épület 400 koronára biztosítva volt. A gyújtogatás gyanúja egy gyermekre esett, ez azonban hallani sem akar a dolgról.

— **A fák és a szél.** A héten urakodott erős szelek ugyancsak megviselték a bírósági épületek előtt ültetett fiatal fákat. Némelyeket 45 fok szög alatt eldöntötték. Igaz, a karók a fák mellett ott állanak, de a szalmakötők régen elszakadtak, újra a karóhoz kell tehát a fiatal fákat kötni, hogy a szél el ne pusztítsa, ki ne tördelje őket.

— **Megtörtént.** A Hajnalhegyben sétált három sümegi úri ember. Hirtelen nyári zivatar kerekedik s ök egy „iszlingbe” menekülnek. A zivatar elmúltával kilépnek a tető alól s megszólítják a szomszéd pincehajlékből kinéző gazdát: — Bizony jó, Gyuri bácsi, hogy ezt az iszlinget csinálta.

— **Hát, kérem átosan, a szamarak számára** építtem.

— **Buzakeresztet a vasut mentén.** Sokszor megesett már, hogy az aratók közel rakták a buzakeresztet a vasutvonalhoz és bizony a gőzgépből kihulló szikra felgyújtotta azokat. A kereskedelmi miniszter most megállapította, hogy 95 méternyi távolságig veszélyes lehet a gőzgép kihulló szikrája, tehát a vasutvonalról 95 méternyi távolságig nem tanácsos azokat rakni. Mivel pedig akárhány helyen megtörténik, hogy valakinek a birtoka éppen a vasut mentén húzódik és nincsen 95 méter széles: tehát az ilyen birtokosoknak azt a tanácsot adja a kereskedelmi miniszter, hogy learatott terményüket igyekezzenek mielőbb kellő távolságra elhordani, vagy betakarítani, mert ha a gép gyújtó szikrája miatt őket kár éri: ezért kárpótlást nem követelhetnek, tehát maguk károsodnak. Ezt jó lesz tudni.

— **A szőlőmoly hernyója.** mint szőlősgazdáinktól értesülünk, nagyobb mennyiségben lépett föl s a szőlőfűrtökben nevezetesebb károkat okozott. Jó lesz, ha jövőre a lapunkban is közölt védekező eljárást alkalmazzák, mert hovatovább úgy elszaporodik ez a kártékony hernyó, hogy gazdáink sirva nézhetnek pusztításai után.

— **A ribizke-bor készítésének módja.** A ribizkét megszedése után azonnal feldolgozzuk, mert 1—2 napig állva igen könnyen megpenészesedik és megsavanyodik, amikor nem szabad főlhasználni. Vas- és pléhedényt nem szabad használni, mert a bor színét elveszi. Ha kis mennyiségben készítjük, kézzel is ki lehet facsarni a levét. Aztán gyorsan és könnyen átszűrhetjük. Minden 1 liter léhez mérünk 2 liter vizet és 1 kg. cukrot. A kimért vízben feloldjuk a cukrot és csak azután töltjük a léhez. Így kitűnő mustot nyerünk. A cukor soknak látszik ugyan, de ebből elvonni semmit sem szabad. A mustot szűkszerű nagy üvegbe töltjük és egyenletes 14—18 fok hőmérsékű kamrába, szobába, vagy meleg pincébe helyezzük el, hol nagy hőfokváltozásnak nincs kitéve. Az üveget bedugaszoljuk és a dugót kifúrva, hordószád szeleppel látjuk el, amit minden nagyobb boltban árulnak.

— **Szülőjtványok.** A földmívelésügyi miniszter kezdesére értekezlet volt a földmívelésügyi miniszteriumban, melynek célja az volt, hogy nem tökéletes forradás, vagy egyébként hibás, nem fajtiszta és nem fajtajonozott ojtványok forgalomba hozatása által elkövetett visszaélések megakadályozása érdekében szigorú intézkedéseket kell tenni. Az értekezlet felkérte a minisztert, hogy szülővessző- és szülőjtvány-üzleti szokások némely rendelkezéseinek megfelelő kibővítésével a szülőbirtokosoknak, különösen a

kisgazdáknak minél szélesebb körökben való felvilágosításával és figyelemztetésével hasson oda, hogy a jó szülőjtványokat mindenki megismerje és a rendelők, amikhez joguk van, az átvett tagadják meg, ha jó pénzüknön hibás, használhatatlan anyagot kapnának, ne fogadják el, hanem küldjék vissza.

— **Thierry A. gyógyszerésznek Progradában** — hatóságilag is megvizsgált felülmulhatlan házi gyógyszerei, mint amilyen a gyomor-balzsam és centifolia-kenőcs — minden országban már be vannak vezetve és biztos hatásuk miatt mindenki nek a legmelegebben ajánljuk. Felhívjuk olvasóink figyelmét az e számban levő hirdetésére.

A külföldi gyártmánynál
elismert sokkal jobb a bu-
dapesti gyártmányu

FLÓRA-GYERTYA,

mely a más gyertyákkal
egy áron kapható:

Würzburger Jakabnál,
Sümege.

Hangok a közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás Amerikából: Mán-
lata az eredetinek szóról szóra magyarra
fordítva:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak
Neunkirchen, (Alsó-Ausztria.)
New-York, 1898. Május 18.

Mélyen tisztelt Uram!

1895. november hó 12-én a rheumati-
kus fájdalom annyira erőt vett rajtam,
hogy kénytelen voltam ágyba feküdni.

Nyolcz hosszú hónapou át képtelen
voltam e helyről csak egy arasznyit is moz-
dulni, úgy hogy testem sulya 175 lbs-ról
180 lbs-re súlyyodott, mely jele azon bor-
zasztó testi fájdalomnak, melyet ezen évök-
ben kiállottam. Nem mulasztottam el semi-
lyen hatású gyógymódot, ugyanis hallottam
az u. n. Liniments villanyozásról török für-
dőkről stb. és daczára az orvosok minden
gyógyításának nem éreztem magamat job-
ban, sőt azon orvos ki utoljára kezelte több
pénzt el sem fogadott már tőlem, mert
minden további kezelést céltalannak és
eredménytelennek nyilvánított, s így a pénzt
csak hiába dobtam volna ki.

Időközben egy jó barátom látogatott
meg, ki közölte velem, hogy Wilhelm anti-
arthritis és antirheumatis vértisztító teája
elvitázhatlan jó hatású rheuma ellen. Elbe-
széltem neki más gyógyszerekkel való ered-
ménytelen kísérletezésemet, melyek után
kevés bizalmam volt már.

Mintha csak a sors kezét nyújtotta
volna felém és biztatott, hogy még csak
Önnek irjak. Szívem gondolta hogy még
létezik segítség számomra, mely engem
meggyógyít. — Végre megtaláltam azt a
mi rajtam még segíthetett.

Szóval nem fejezhetem ki azon óriási
fájdalmat, mely engem e három utolsó év
alatt annyira gyötört, mely már ma engem
többé nem kizozhat s ezen pillanatban is
ujjászülött gyermeknek érzem magamat, ki
a világ semmi kincsét sem becsülöm annyira,
mint Wilhelm antiarthritis antirheumatis
vértisztító teáját.

Önnek, jó egészséget, hosszú életet és
a legjobbakat kívánja

alázatos szolgája

Gordon M. József

179. orchard st.

New-York Egyesült Államok
Amerikában.

Kapható minden gyógyszerárban.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszerű közlése 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér. — Az első és a vastagabb betűvel szedett szavak kétszeresen számíttatnak.

Hirdetések posta útján is beküldhetők, a közlési díj levélhelyegekben mellékelendő. Levélbeli felvilágosítás csak a válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

Tanonc kerestetik.

Egy jó családból való fiú Kohn testvérek sümegei vaskereskedésébe teljes ellátással tanoncul azonnal felvétetik.

A mosó-uccában egy igen kényelmes, csinos

uccai lakás

mely áll: 3 szoba, előszoba, konyha, előszoba és a többi hozzátartozóiból, minden órában kiadó. Czim: a kiadóhivatalban.

Tanonc kerestetik.

Rőfös kereskedésbe egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik, teljes ellátás mellett. Cim a kiadóban.

HIRDETÉSEK

miután a bélyegilleték július 1-én megszűnt, a legjutányosabb árban

felvétetnek a

SÜMEG és VIDÉKE

kiadóhivatalában.

HORVÁT GÁBOR

könyvnyomdája, könyv- és papirkereskedése
SÜMEGEN.

Elkészít mindenféle nyomtatványokat, u. m.

művek, folyóiratok, ügyvédi nyomtatványok, gyászlapok, eljegyzési és esketési kártyák, számlák, levélpapírok és borítékok izléses kivitelben jutányos árak mellett.

Teljes raktár körjegyzői nyomtatványokból.

SÜMEGI KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

dús választékban, ugyszintén

VIRÁGOS KÉPES LEVELEZŐ-LAPOK

10 darab 20 fillérért

kapható.

Nagy választék

képes levelező-lap albumokban.

Würzburger Jakob SÜMEGEN.

Alkalmam volt arra, hogy egy nagyobb tétel finom és közönséges

üvegáru

olcsón vehettem, mely előnyös vételt tisztelt vevőimnél is érvényesíteni óhajtván, az összes üvegféle árát annyira leszállítottam, hogy most oly olcsóért árusíthatom el, mint azelőtt én vásároltam.

Tisztelettel

Würzburger Jakob.

ANTAL BÉLA

FÉNYKÉPÉSZ

ZALA-EGERSZEGRŐL.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

Sümege, a Ramassetter-uccában

a Pálfai Scheiber-féle házban

f. évi július hóban

minden

szombaton és vasárnapon

fényképezési

felvételeket eszközölök.

Midőn még a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, maradtam

teljes tisztelettel

ANTAL BÉLA,

fényképész.

A felvételek egész napon át eszközöltetnek.

„Stearoptinum“

(Olaj-sebta pasz)

Bámulatos gyorsan gyógyító olaj sebta pasz mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csillapítja bármily sebeknél: vágás, zúzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.

A hatásaért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma. A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában:

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.

1-20

THIERRY A.
mell- és gyomor-balzsamát
 (a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-széknel bejegyzett „apáca“-védőjeggyel van ellátva. Földmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse
 (osodakenőcseknek nevezik)

utólerhetetlen szívó erejű és gyógyíthatásu. Operációkat a legiőbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcselet egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esontszut, ugyanban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatásu mindenféle seb- gyuladásánál.

Próbátéveg bérmenten 1 kor. 30 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett házi kenőcsokeket s más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Pragera Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény iltűzi.

47474

Isigene, Dordogne, Kopan, hága, fabriken farma, Milánó, A. Bertolon, Malmö, Sovrige, Apot. Lejonok, Nantes, Pharmacie C. Frodot, Nápoly, Palermo, Paris, Pharmacie française, 1 & 3, Place de la République, Pharmacie Daprey, 11, Rue des francs Bourgeois, Prága, Róma, Corso, Agenzia del Pollicinico, Bonbaly, Pharmacie F. Gerrat, Sarajewo, Szeged, Temesvár, Triest, Velence, Vienne, Zürich.

Csak ezzel a törvény-széknel bejegyzett védőjeggyel valódi.

VÉDJÜK SZŐLŐINKET
 a különféle szőlőbetegségek ellen!

A szőlő peronosporájának a leghatékonyabb ellenszere a **dr. Aschenbrandt-féle**

„BORDÓI POR“

Kezelese egyszerű, az oldat néhány percz alatt elkészíthető, kitűnően tapad, a permetezőgépeket el nem dugaszolja. — **Ára:** (loco Budapest a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének“ raktárában) 50 kgos zsák a kg. 76 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 80 fillér.

A szőlő lisztharmatának a leghatékonyabb ellenszere a **dr. Aschenbrandt-féle**

„RÉZKÉNPO“

A por finomságánál fogva nagy anyag megtakarítás, a por jobban tapad és nem bűdösíti annyira a bort, mint a tiszta kéapor. — **Ára:** (loco Budapest a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének“ raktárában) 50 kgos zsák a kg. 52 fillér, 5 és 10 kgos zsák a kg. 56 fillér.

Hamisítás kizárva!!

Minden csomagnak el kell látva lenni ólomzárallal és a **Borászati Lapok** ellenőrző bélyegével.

A porok megrendelhetők:

A „MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél“
 (Budapest, Alkotmány-utca 31)

A „BORÁSZATI LAPOK“ KIADÓHIVATALÁNÁL
 (Budapest, Üllői-ut 25)

azonkívül:

DARNAY KÁLMÁN urnál SÜMEGEN.

RÉVÉSZ SÁNDOR női, férfi- divatáru- és confectió-terme
 BUDAPEST, VII., Csömöri-ut 6. sz.
 Maison de Luxe.

Mestéri szabással készítek elegáns öltözéket különleges szövetekből. * * * * *
 Divattermem párisi mintákra van berendezve s a toiletteket kizárólag eredeti modellek után készítem. * * * * *
 Női kalapokat és azok alakítását eredeti modellek mintájára mérsékelt ár mellett eszközölöm.

Alsó (Soupon), Divatkelme-, Ernyő- (nap- és eső-), Fátyol-, Fehérnemű-, Férfi kelengye-, Függöny-, Füző- (mieder), Gyermekkelengye, Illatszer-, Ingek-, (blosue), Keztyű-, Mosó- (cretton battis de laine), Nyak díszek (jabot), Női kelengye-, Selyem- és Szőnyeg-áru versenyképes beszerzési telepe.

Szigoru üzleti elvek.

Nagyságos Asszonyom!

Megkülönböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy tavaszi eredeti újdonságaim megérkeztek Rendkívül nagy súlyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit úgy, mint ez ideig, a jövőben is szigoruan olcsó szabott arak mellett a legújabb (haute nouveaute) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Daczára az idej nagy áremelkedésnek, ideje korán és nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által az összes árukészletemet minden áremelés nélkül bocsájthatom forgalomba.

20 koronán felüli rendelvényeket bérmentve szállítok. Idegen szövetekből is készítek toiletteket.

Amidőn még az alantiakról szives tudomást venni kegyeskedjék, kérem megtisztelő rendelvényeit, melyeknek lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáról cégem jó hírneve kezkesedik.

Kitűnő tisztelettel
RÉVÉSZ SÁNDOR.

Általános megjegyzések vidéki rendelvényekre vonatkozólag:

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukért, meg nem felelőt visszaveszek és kívánatra az érte járó összeget is visszatérítem.

Levélbeli rendelvényeket pontosan teljesítek

Valaszték küldeményeket az összeg előzetes beküldése mellett a kívánt cikkből eszközölöm. Meg nem felelő árúért az összeget postafordultával visszaküldöm.

Rendelményeket a beérkezés napján pontosan intézek el.

Mérték után készülő rendelvényeket a lehető legrövidebb idő alatt szállítok; a pontosság érdekében mintadarabot kérek.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök, de szükségesnek talalom a cikk megnevezését, t. j. mily használatra szükségeltetik.